

RAHANDUSMINISTEERIUM

PROGRAMM
HALDUSPOLIITIKA
2027-2030

Programmi koostaja
ja vastutaja:
strateegia- ja
finantsosakond

Sisukord

Hetkeolukorra analüüs	3
Olulised tegevused	5
Programmi eesmärk ja mõõdikud	7
Halduspoliitika programmi rahastamiskava perioodiks 2027-2030	7
Tegevus: Riigihaldus	7
Mõõdikud	9
Tagasivaade 2026. aastasse	11
Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030	14
Tegevus: Riigi tugiteenused	16
Mõõdikud	17
Tagasivaade 2026. aastasse	18
Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030	19
Tegevus: Riiklik statistika	21
Mõõdikud	21
Tagasivaade 2026. aastasse	22
Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030	22
Programmi juhtimiskorraldus	24
LISA 1. 2025. aasta programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine	25
LISA 2. Halduspoliitika programmi teenuste kirjeldus	26

Tulemusvaldkond	Riigivalitsemine
Tulemusvaldkonna eesmärk	Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine
Valdkonna arengukava	-
Programmi nimi	Halduspoliitika programm
Programmi eesmärk	Eesti riik on arukalt ja avatult hoitud, riigi ressursid tõhusalt hallatud ja riigi töö efektiivselt korraldatud, otsuste tegemiseks on tagatud kvaliteetne ja usaldusväärne statistika.
Programmi periood	4 aastat (2027-2030)
Peavastutaja	Rahandusministeerium
Kaasvastutajad	Statistikaamet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, riigihangete vaidlustuskomisjon

Sissejuhatus

Halduspoliitika programmiga panustatakse riigi eelarvestrateegias seatud tulemusvaldkonna „Riigivalitsemine“ eesmärgi „Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine“ saavutamisse. Tulemusvaldkonnal puudub oma arengukava. Eesmärkide seadmisel juhindutakse Riigikogus kinnitatud „Riigireformi ja hea halduse põhialustest“¹. Programm on paindlik strateegiline arengudokument, mida uuendatakse igal aastal ning mis kannab ka nelja-aastase rakenduskava rolli. Programmi kaudu toimub vajalike tegevuste ja teenuste planeerimine, eelarvestamine ning aruandlus. Programmi kinnitab minister.

Halduspoliitika programm hõlmab avaliku teenistuse arendamist ja riigi personalipoliitika, osaluspoliitika, kinnisvara, riigihangete ja riigiabi poliitika kujundamist, õigusloomet ning riiklikku ja haldusjärelevalvet riigihangete alal. Koordineeritakse ametnikueetika nõukogu, nimetamiskomitee ja riigihangete vaidlustuskomisjoni tööd. Halduspoliitika valdkond hõlmab ühtlasi riikliku statistika tegemist ning keskte tugiteenuste pakkumist riigis.

Halduspoliitika programm panustab riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“² valdkondade vajalike muutuste saavutamisse:

- **„Oskused ja tööturg:** valmistume tulevikutööks.“ Toetame läbipaistvate ja objektiivsetel kriteeriumitel põhinevate tasustamissüsteemide kasutuselevõttu ja palgainfo paremat kättesaadavust ning arendame keskeid tõhusaid koolitusvõimalusi avalikus sektoris.
- **„Majandus ja kliima:** kujundame paindliku ja turvalise majanduskeskkonna, mis soodustab uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi.“ Korraldame

¹ [Riigireformi ja hea halduse põhialused](#)

² [Eesti 2035](#)

riigihangete valdkonda ja riigiabi õiguspärasest andmist ettevõtluse arendamisel, et tagada aus konkurents ning suunata riigi eesmärkidele vastavat riigiosaluste valitsemist

- „**Ruum ja liikuvus:** planeerime ja uuendame ruumi terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste, tervise ja keskkonnahoiuga arvestavalt.“ Suunata riigi kinnisvara tõhusat ja kestlikku kasutamist, toetades hoonete energiatõhusust, riigi kinnisvaraandmete terviklikkust ning riigimajade arendamist.
- „**Riigivalitsemine:** parandame riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust ning vaatame üle vastutuse jaotumise; suurendame valitsemise ühtsust ja tagame riigi sujuva toimimise.“

Hetkeolukorra analüüs

Julgeolekuolukord, geopoliitilised, aga ka kliimamuutused ning tehnoloogia ja tehisaru kiire areng tähendavad, et riik peab suutma reageerida **kiiremini, paindlikumalt ja valdkondade üleselt**. Selleks on vaja paremaid ning kiiremaid tagasiside mehhanisme poliitika kujundamise ja elluviimise vahel, ühtseid tugiteenuseid, aga ka organisatsioonide üleseid tööprotsesse.

Demograafilised muutused ja pingeline eelarveolukord tähendavad, et tuleb saavutada olemasolevaid või paremaid tulemusi väiksema ressursiga. Rahvastik vananeb, tööeline elanikkond väheneb ning surve avaliku sektori kulude vähendamiseks kasvab. Ometi on avaliku sektori osakaal tööelises elanikkonnast tõusuteel. Seetõttu tuleb kasvatada riigi kohanemisvõimet ning leida viise, kuidas pakkuda avalikke teenuseid väiksema arvu töötajaskonna poolt, tagades samal ajal teenuse kättesaadavuse ning kvaliteedi.

Halduspoliitika valdkond panustab, et riigi haldusorganisatsioonid tervikuna oleks üles ehitatud süsteemselt ning funktsioonid organisatsioonis korraldatud tõhusalt ja kaasaegselt.

Personalipoliitika valdkonnas on seatud eesmärgiks **hoida valitsussektori töötajate osakaal tööelises elanikkonnast stabiilsena**. Keskvalitsuse töötajate osakaalule tööhõivest on seatud optimaalseks piiriks 9 protsenti, mida 2025. aastal 0,4 protsendipunkti võrra ületati. Kasv tulenes sellest, et Eesti töturul hõivatute arv on 5 500 võrra vähenenud, samas on **keskvalitsuses töötajate arv 966 võrra kasvanud**. Enim on kasvanud töötajate arv avalik-õiguslikes ülikoolides (+479 töötajat) ning riigi sihtasutustena tegutsevates haiglates (+271 töötajat). Ministeeriumide valitsemisaladest on enim kasvanud Kaitseministeeriumi valitsemisala (+203 töötajat). Keskvalitsuse töötajate hüvitiste osakaal sisemajanduse koguproduktist on seatud optimaalseks piiriks 6 protsenti, mida 2025. aastal ületati ühe protsendipunkti võrra. Mõõdiku **trendi aitavad ohjata kärped** keskvalitsuse tasandil.

Avalikus teenistuses peavad töötama pühendunud ja kompetentsed inimesed ning kvalifitseeritud spetsialistide hoidmiseks ja värbamiseks tuleb töötasu, töötingimused ja arenguvõimalused hoida konkurentsivõimelised erasektoriga. Lisaks on viimastel aastatel probleemkohaks olnud kesk- ja esmatasandi juhtide koolitusvõimalused, mis on muutunud asutustele kulukamaks, kuna keskseid koolitusi enam ei rahastata välisvahenditest.

Riigi kinnisvarapoliitika vajab liikumist veelgi tõhusama ruumikasutuse suunas, et kohaneda muutunud vajadustega ja tagada kaasaegne töö- ja teeninduskeskkond piiratud eelarve tingimustes. Investeeringute kavandamine tuleb tihedamalt siduda riigi osutatavate teenuste tõhustamise ja muutmise vajadusega. Suurendamaks riigi kui tööandja atraktiivsust, pööratakse **personali- ja kinnisvarapoliitika kujundamisel** enam tähelepanu **paindlike töökorraldusvõimaluste laiendamisele**, mille tulemusel on loodud kaugtöökeskkondi maakonnakeskustesse ning värvatud tööjõudu üle Eesti. Püsiva kaugtöö kokkuleppega teenistujate arv on suurenenud – 2025. aastal oli püsiv kaugtöö kokkulepe sõlmitud 1 272 teenistujaga (2024. aastal 1061 teenistujaga) ning nendest 49 protsenti (619 teenistujat) elab väljaspool Harju maakonda.

Riigi tugiteenuste keskus (RTK) on jätkanud **tugifunktsioonide konsolideerimist ja tõhustamist** – 2026. aasta septembri lõpus oli suurima kliendarvuga teenustel (finantsarvestus ning personali- ja palgaarvestus) 206 klienti ehk 81 protsenti keskvalitsuse üksustest. Rahulolu teenustega on kõrge ja viimastel aastatel veelgi kasvanud. Paar viimast aastat on riigi tugiteenuste keskus tegelenud kasutusel oleva ja **vananeva majandustarkvara SAP uuendamisega**, et tagada teenuse jätkuvus ja kvaliteet ka tulevikus. Lisaks **arendatakse uut dokumendihaldussüsteemi DORIS**, et pakkuda tõhusamat dokumentide ja arhiivide haldusmudelit. Järjest enam asutusi on võtnud kasutusele RTK poolt pakutavaid finantsarvestuse, palgaarvestuse, riigihangete teenuseid. Toetuste korraldamisel on võetud sihiks vähendada bürokraatiat ja maksta toetusi tulemuspõhiselt, mis on kiirendanud makseid ja vähendanud tehnilisi kontrole. Kasutusele on võetud tehisintellektil põhinevaid lahendusi.

Statistika tarbijate rahuloluindeks on igal aastal pisut kasvanud ja selleks, et rahulolu veelgi tõuseks, pakub statistikaamet andmetarbijatele mitmesuguseid andmeteenuseid. Lisaks on tehtud olulisi samme **andmeesitajate koormuse vähendamisel** ja võetud kasutusele uus iseteeninduskeskkond, mis pakub kasutajasõbralikumat lahendust ning toetab statistikakogumise efektiivsust. Algatatud on ettevõtete halduskoormust vähendavaid projekte, mis keskenduvad automatiseeritud andmeesituse ellu rakendamisele ning riigis andmete mitmeks otstarbeks kogumisele. Samal ajal tuleb **arendada andmejagamisteenust**, et tagada kvaliteetne ja turvaline andmete kasutamine teadmistepõhise ühiskonna toetamiseks. Lisaks nõuab see kesket juhtimist ning selgust primaarse andmekoguja rollides. Tähtsaks võtmeküsimuseks on ka kvaliteetse statistika tootmine olukorras, kus vastamismäärad vähenevad. Selleks on vaja **arendada uusi andmeallikaid, meetodikaid ja tehnoloogilisi lahendusi**, mis eeldab lisainvesteeringuid. Kasvab vajadus nii andmeteadurite ja valdkondlike statistikute kui ka IKT-spetsialistide järele.

Osaluspoliitika põhimõtteid ei ole tänaseks täielikult rakendatud, kuna **jätakuvalt lahknevad strateegilise- ja finantsjuhtimise eesmärgid**, rahastus ei ole seotud ootustega ning erastamine ei toimu samadel **alustel**. Jätkub osaluste detsentraliseeritud valitsemine. Osaluspoliitikas suuna seadmiseks ja OECD põhimõtete ning parimate praktikate rakendamiseks, kinnitas Vabariigi Valitsus 2025. aastal uuendatud riigi osaluspoliitika põhimõtted, mis jõustati 2026. aasta alguses riigivaraseaduse muudatustega. Problemaatiline on endiselt asjaolu, et **riigi osalusega äriühingute kasumlikkus ei ole piisav**, et katta riigi investeeritud kapitali alternatiivkulu, arvestades vastava tegevusvaldkonna riskitaset, mis võib seada ohtu ühingute jätkusuutlikkuse, investeerimis- ja dividendivõimekuse. Lisaks tavapärasele majandustegevusele ja turutingimustele mõjutavad kasumlikkust negatiivselt ka tegevused, mida riik avalikel eesmärkidel

äriühingutelt ootab, kuid mida ei rahastata üldse või piisavalt. Äriühingute nõukogude liikmete valimiseks on moodustatud nimetamiskomitee (tegutseb üheksandat aastat), kuid jätkuvalt on **valitsemine ja juhtimiskvaliteet ebaühtlane**, eriti sihtasutuste seas, ning **valitsejate sisuline huvi** on olnud pigem vähene.

Riigihangete korraldus on jätkuvalt tõhus ja läbipaistev – **enamik** hangetest viiakse läbi **e-riigihankena** (98 protsenti 2025. aastal) ning vaid väike osa (1,7 protsenti 2025. aastal) riigihangetest vaidlustatakse. Käimas on **strateegiliste põhimõtete**: keskkonnahoidlikkus, sotsiaalse vastutuse ja innovatsiooni - **praktikasse rakendamine**, mida toetab 2024. aastal koostatud tegevuskava. Enam vajab riigihangete praktikas edendamist **väärtuspõhisuse suurendamine**, sealhulgas kvaliteedikriteeriumite laiem kasutus. Hangete korraldamine on olnud seni keerukas ja aeganõudev, mida omakorda mõjutavad Euroopa Liidu poolt algatatud direktiivide reformid, aga ka teiste poliitikate rakendamiseks kehtestatud nõuded, mille rakendamine on hangete korraldajatele keeruline ja võib lihtsustamise eesmärgile vastu töötada ning muuta riigihankeid kulukamateks. 2026. aasta novembrist jõustuvad **riigihangete seaduse muudatused**, mis kaotavad liigse siseriikliku bürokraatia, tõstavad piirmäärasid ning võimaldavad lühendada hangete keskmist menetlusaega poole võrra.

Riigiabi õigusaktide tõlgendamise ainupädevus on Euroopa Komisjonil, samas **otsuste ja seisukohtade saamine** nendelt on **aeganõudev** (keskmiselt 5–18 kuud). Probleemaatiline on **riigiabi ekspertide vähesus**, kes oleks võimelised rakendama riigiabi muutuvaid reegleid. Muutuvas õigusraamistikus **vajab riigiabi ja vähese tähtsusega abi register arendamist** ning **tehnoloogilist uuendamist**, et tagatud oleks abi läbipaistvus ning valdkonna statistika kättesaadavus.

Olulised tegevused

- **Alustatakse koostöös teadlastega valitsemiskorralduse parendamise ettepanekute väljatöötamist** tänasesse Eesti õigusruumi, mis võimaldaks lahendada riigivalitsemise keskseid probleeme (sealhulgas nõrk horisontaalne koordinatsioonivõimekus, kitsalt valdkonnapõhine tegutsemine, vähene paindlikkus valitsemisalade reformimisel jm) ning toetaks ametis oleva Vabariigi Valitsuse eesmärkide elluviimist, hoides samal ajal avalike ülesannete täitmise stabiilsust.
- **Avaliku teenistuse seaduse (ATS) muudatuste elluviimine** läbi ATS-i rakendusaktide muutmise ja uuendamise. Avaliku teenistuse käsiraamatu põhjalik uuendamine, mis on praktikas ATS-i kohaldamisel laialt levinud abiline. Vajalik on tutvustada muudatusi aktiivselt riigi ja kohalike omavalitsuste ametiasutustele ning kujundada ATS-i muudatuste rakenduspraktika.
- **Kinnisvaraportfelli andmepõhine optimeerimine**, et vähendada kulusid ja parandada energiatõhusust. Rahandusministeerium nõustab koostöös RKAS-iga otsustajaid kinnisvarastrateegia, pindade optimeerimise ja investeringute valikute osas ning toetab energiatõhususe investeringute suunamist pikaajaliselt kasutatavatesse hoonetesse.
- **Osaluspoliitika põhimõtete rakendamine vajab analüüsi ja arutelusid**, kuna jätkuvalt lahknevad strateegilise- ja finantsjuhtimise eesmärgid, rahastus pole õiglane ning erastamine ei toimu ühtsetel alustel. Riigi asutatud sihtasutuste valitsemine ja juhtimiskvaliteet on ebaühtlane ning valitsejate

sisuline huvi on olnud pigem vähene. Järjest väheneva äriühingute portfelli perspektiivis on piisava kompetentsi omamine ja säilitamine paljudes ministeeriumides suur väljakutse ning kaaluda tuleks omanikurolli konsolideerimist. Samuti tuleks kaaluda nimetamiskomitee rolli lisandumist sarnaselt äriühingute nõukogudele suuremate sihtasutuste nõukogude liikmete nimetamisel.

- Riigihangete valdkonnas on fookuses riigi strateegilisi arengusuundi toetavate ehk **väärtuspõhiste riigihangete edendamine**, aga ka lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine. Väljakutseks on Euroopa Liidu direktiivide uuendamisest tulenevad muudatused ja Euroopa Liidu muudest valdkondlikest õigusaktidest tulenevate eriregulatsioonide kohaldamine ning **hankespetsialistide kompetentside tõstmiseks** süsteemse võimekuse loomine ja riigihangete kompetentsikeskuse väljaarendamine.
- **Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register** vajab tehnoloogilist uuendamist, et oleks vastavuses pidevalt muutuva riigiabi reeglistikuga, tagatud oleks abi läbipaistvus ja valdkonna statistika kättesaadavus ning oleks võimalik vältida ebaseadusliku riigiabi andmist. Seoses kõige tähtsama riigiabi reeglistiku – üldise grupierandi määruse – uuendamisega 2026. aasta lõpuks, suureneb koolituste andmise ja nõustamise koormus.
- RTK eesmärk on pakkuda uuenduslikke ja tõhusaid tugiteenuseid, et kliendid saaksid keskenduda oma põhitegevusele. Teenuste arendamise, sünergia suurendamise ja edasise konsolideerimise oluliseks osaks on infosüsteemide uuendamine, sealhulgas **keskse majandustarkvara uuendamine, uue dokumendi- ja arhiivihaldussüsteemi kasutusele võtmine ning ühtse E-toetuste keskkonna arendamine**. Samuti arendatakse välis- ja siseriiklike **toetuste kesket korraldusmudelit**, et tagada kliendikeskne, nõuetele vastav ning tõhus lahendus ka 2028+ riigiplaani elluviimisel.
- Statistikaametis toimuvad kuni 2030. aastani **mahukad arendused** põllumajandus-, keskkonna-, rahandus- ning rahvastiku- ja sotsiaal**statistika tootmises**, et tagada kvaliteet, ajakohasus ja vastavus Euroopa Liidu nõuetele. Samal ajal valmistatakse **Euroopa Liidu rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi** uue standardi juurutamiseks ning **põllumajandusloenduseks 2030 ja rahvaloenduseks 2031**, tagades tehniliste lahenduste ja andmeallikate vastavuse kaasaegsetele nõuetele ning rahvusvahelistele standarditele. Andmete teisene kasutamine ja terviseandmete osaline koondamine statistikaametisse vajab lahendamist ja analüüsi. Paralleelselt arendatakse **riiklikku andmehaldust** ja korrastatakse põhiaandmeid, et toetada digipööret ja andmete korduvkasutust.

Programmi eesmärk ja mõõdikud

Eesmärk: Eesti riik on arukalt ja avatult hoitud, riigi ressursid tõhusalt hallatud ja riigi töö efektiivselt korraldatud, otsuste tegemiseks on tagatud kvaliteetne ja usaldusväärne statistika.

Tabel 2. Halduspoliitika programmi mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2021-2030.

Mõõdikute selgitused

Halduspoliitika programmi mõõdikud	2021	2022	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
						Sihttase				
Keskvalitsuse töötajate hüvitiste osakaal SKP-st, % <i>Allikas: Rahandusministeerium</i>	6,2%	5,9%	6,6%	6,9%	7%	6%	6%	6%	6%	6%
Keskvalitsuse osakaal tööhõivest (20-64), % <i>Allikas: Rahandusministeerium</i>	9%	8,7%	8,9%	9,1%	9,4%	9%	9%	9%	9%	9%
Statistika tarbija rahuloluindeks <i>Allikas: Statistikaamet</i>	72,2	75,7	82	84	82	79	82	82	90	90

Halduspoliitika programmi rahastamiskava perioodiks 2027-2030

Tabel 1. Halduspoliitika programmi rahastamiskava, (tuhat €).

Halduspoliitika programmi rahastamiskava	Eelarve	Eelarve prognoos			
	2027	2028	2029	2030	
Programmi kulud	-96 450	-115 311	-105 176	-94 856	
Riigihaldus	-32 441	-51 210	-43 541	-43 550	
Riigi tugiteenused	-51 209	-52 350	-50 042	-40 012	
Riiklik statistika	-12 800	-11 751	-11 593	-11 294	

Tegevus: Riigihaldus

Eesmärk: Riigi ressursid, nii inimesed kui ka vara on arukalt hallatud.

Riigihaldus hõlmab endas riigi personalipoliitika kujundamist, riigireformide korraldamist, organisatsioonide juhtimiskvaliteedi arendamist, riigi kinnisvarapoliitika kujundamist, riigihangete ja riigiabi poliitika ning reeglistiku välja töötamist ning osaluspoliitika kujundamist.

Riigi kui tööandja personalipoliitika eesmärk on kujundada võimekas, ühiskonna muutuvate vajaduste ja võimalustega kohanduv valitsussektori töötajaskond. Oluliseks rolliks on riigieelarve protsessi ning riigiasutuste juhtimisotsuste toetamine ajakohaste personali- ja palgaandmetega. Inimressursside juhtimine ühtse palga- ja värbamispoliitika, kesksete koolituste, arendustegevuste ning strateegilise personalijuhtimise põhimõtete kaudu tagab riigi kui tööandja atraktiivsuse ja töötajate motiveerituse. **Panustatakse riigi ameti- ja hallatavate asutuste personalijuhtide kompetentsi tõstmisesse ja koostöö tõhustamisse** personalijuhtide võrgustiku kaudu. Lisaks koordineerib rahandusministeerium **ametnikueetika nõukogu** tööd ja **avaliku teenistuse eetika** ühtsete põhimõtete väljatöötamist ning koostab igal aastal **avaliku teenistuse ülevaate**.

Riigivalitsemise valdkonnas koordineeritakse haldusorganisatsiooni kujundamist vastavalt riigivalitsemise strateegilistele sihtidele ja põhimõtetele, edendatakse valitsemisalade üleselt tõhusust ja mõjusust suurendavaid arendusprotsesse. Kujundatakse kesksed põhimõtted tugiteenuste juhtimiseks (sealhulgas tugiteenuste konsolideerimine) ja valitsussektori organisatsioonide arendamiseks ning kvaliteedijuhtimiseks.

Riigi kinnisvarapoliitika ülesanneteks on riigivara valitsemist puudutava õigusliku keskkonna arendamine, valdkonna andmehalduse korraldamine, riigivaraseadust puudutavatele päringutele vastamine ja juhendite koostamine, riigi tegevuseks vajaliku kinnisvararessursi planeerimine ja eelarvestamine. Valitsemisalade nõustamine ja koolitamine kinnisvaraotsuste tegemisel ning koostöö tegemine Riigi Kinnisvara aktsiaseltsiga riigi kinnisvarapoliitika põhimõtete rakendamiseks ja eesmärkide saavutamiseks.

Riigihangete valdkonnas keskseks ülesandeks on õigusregulatsiooni stabiilsuse, direktiividele ja riigihankepoliitika eesmärkidele vastavuse tagamine läbi riigihangete alase õigusloome. Lisaks nõustatakse hankijaid, koostatakse juhendeid, koolitatakse ning avaldatakse hankeid puudutavaid statistilisi andmeid. Muuhulgas on rahandusministeeriumi ülesandeks **järelevalve teostamine riigihangete seaduse täitmise üle**.

Riigihangete vaidlustuskomisjon on rahandusministeeriumi juures asuv sõltumatu kohtuväline vaidluste lahendamise organ, kus tagatakse riigihangetes esitatud vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbivaatamine vastavalt riigihangete seaduses sätestatud menetluskorrale ja tähtaegadele. Vaidlustusmenetluse kaudu on vaidlustuskomisjonil võimalik riigihankepraktikat kujundada ja suunata.

Riigiabi valdkonnas rahandusministeerium avaldab teemakohaseid juhiseid ja **nõustab riigiabi andjaid**, et tagada õiglane konkurentsikeskkond ning abi kooskõla Euroopa Liidu ja siseriiklike nõuetega. Igalt aastalt esitatakse Euroopa Komisjonile ja Vabariigi Valitsusele ülevaade antud riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta.

Riigi osaluspoliitika valdkonnas nõustatakse asutusi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise küsimustes ning koordineeritakse **nimetamiskomitee** tööd. Vabariigi Valitsusele esitatakse regulaarselt ülevaade/**koondaruanne riigi osaluspoliitika tulemuslikkuse kohta**³.

³ Riigi osaluste koondaruanded

Mõõdikud

Tabel 3. Tegevuse „Riigihaldus“ mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2021-2030.

Mõõdikute selgitused

Tegevuse „Riigihaldus“ mõõdikud	2021	2022	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
	Sihttase									
Riigi ametiasutuste teenistujate pühendumus indeks (5 palli skaalal)	3,7	-	-	3,7	-	-	3,6-3,8	-	-	3,6-3,8
Riigi ametiasutuste teenistujate vabatahtlik volavus, %	8,3%	10%	8,3%	7,6%	8,1%	5-8%	5-8%	5-8%	5-8%	5-8%
Keskvalitsuse keskmine palk võrdluses Eesti keskmise palgaga ²	1,32	1,3	1,32	1,31	1,3	1,21-1,25	1,30-1,32	1,30-1,32	1,30-1,32	1,30-1,32
Energiatõhususe miinimumnõuetele vastavaks viidud m ² osakaal miinimumnõuetele mittevastavast portfelist, %	2%	1%	2%	3,6%	1,2%	3%	3%	3%	3%	3%
Keskmine pakujate arv hankes	3,64	3,51	4,1	4,4	4,4	4	4	4	4,4	4,5
Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatud hangete osakaal, %	13%	13%	12%	14%	13,4%	20%	20%	25%	30%	35%
Kohtusse kaevatud ning kohtu poolt hankeasjana sisuliselt läbi vaadatud vaidlustuskomisjoni otsuste jõusse jätmise määr, %	78%	80%	83%	75%	80,5%	78%	75%	75%	77%	77%
Euroopa Komisjoni negatiivsete riigiabi otsuste arv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Positiivse majandusliku lisaväärtusega (EVA) riigi äriühingute osakaal kõigist riigi äriühingutest, %	12%	35%	24%	25%	32%	60%	50%	50%	50%	50%

2025. aasta avaliku teenistuse ülevaate kohaselt vähenes riigi ja kohalike omavalitsuste ametnike ja töötajate ehk **avalike teenistujate arv** 0,5 protsenti ehk 142 teenistuja võrra. Tulenevalt geopoliitilisest olukorrast panustab Eesti jätkuvalt sise- ja välisurvalisuse kasvu, mistõttu lisandus teenistujaid (+207 teenistujat)

Kaitseministeeriumi valitsemisalasse. Kaitseministeeriumi valitsemisala kõrvale jättes, vähenes avalike teenistujate arv 349 töötaja võrra. Korrakaitset, operatiivset abi ja julgeolekut tagavate eriteenistujate osakaal moodustab 46 protsenti riigi ametiasutuste teenistusest. Avaliku teenistuse keskmine kogupalk (2 613 eurot) on kõrgem kui Eesti keskmine palk (2 092 eurot), mis tuleneb teenistujate haridusnõuetest. Avaliku teenistuse kogupalga kasv oli 5,7 protsenti, Eesti keskmine kogupalga kasv oli samal ajal 5,6 protsenti ja erasektori kasv 5,8 protsenti. Võrreldes sarnase keerukusastmega töid avalikus teenistuses ja erasektoris, on avaliku teenistuse palgad erasektorist madalamad, suurim vahe ilmneb tippspetsialistide ja juhtide palkades.

Kvaliteetse avaliku teenistuse tagamisel on oluline sihipärane värbamine, töötajate liikumise teadlik suunamine ning järelkasvu järjepidev kavandamine. **Avaliku teenistuse koguvoolavus** oli 2025. aastal 13,5 protsenti, mis on madalam näitaja kui 2024. aastal (14,6 protsenti). Samas kasvas **vabatahtlik volavus riigi ametiasutustes** (8,1 protsenti), kus see on napilt suurem kui on soovitud tase (5-8 protsenti). Vabatahtlik volavus oli keskmisest suurem ministeeriumides (10,3 protsenti), madalam ametites ja

inspeksioonides (7,0 protsenti). 2025. aastal on teenistujate lahkumisotsuseid mõjutanud eelkõige rahulolematust töötasuga ning suur töökoormus.

Värbamisel valmistab asutustele enim raskusi tippekspertide ning spetsiifilisi erialaseid teadmisi nõudvate ametikohtade täitmine. Selliste rollide hulka kuuluvad eeskätt õigus-, IT- ja finantsvaldkonna ametikohad, kus sobiva kogemuse ja oskustega kandidaatide leidmist mõjutab tugev konkurents erasektoriga.

Pühendumus avalikus teenistuses on 2024. aastal jäänud samal tasemele võrreldes 2021. aastaga, püsides soovitud sihttaseme piires. Kui organisatsiooni juhtimiskultuur on tagasisidele avatud ja seda arvestav, siis kasvab pühendumus. Järgmine avaliku teenistuse pühendumuse uuring viiakse läbi 2027. aastal.

Euroopa Liidu tasemel on eesmärgiks seatud, et igal aastal viiakse 3 protsenti **miinimumnõuetele mittevastavast riigi kasutatavast hoonestatud kinnisvarast energiatõhususe miinimumnõuetele vastavaks**. Soovitud eesmärgini on jõutud 2019. aastal ning üle mitme aasta jälle 2024. aastal. Vahepealsetel aastatel ja ka 2025. aastal on tulemus olnud eesmärgist madalam, sest investeeringuid on turu heitlikkuse ning eelarvesurve tõttu edasi lükatud ning väheste teostatud investeeringutega on pigem loodud juurde uut pinda, selmet rekonstrueerida olemasolevat. 2025. aastal oli investeeringute maht eurodes tavapärane - valminud investeeringuid oli vähe, mitu rahaliselt suuremat investeeringut on alles töös. Eesmärgi saavutamisele aitab kaasa Moderniseerimisfondist saadud toetus keskvalitsuse hoonete energiatõhususe tõstmiseks, mis on mõeldud olemasoleva hoonefondi energiatõhususe parendamiseks.

2025. aastal oli **keskmine pakkujate arv riigihangetes 4,4**, seega on Eestis mitmekesine konkurents ning positsioon Euroopa võrdluses hea. Pakkujate hulga kasvu saab mõjutada läbi seadusandluse ja klientide nõustamise. Riigihangete poliitika edukuse näitajaks on ka **kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatud hangete osakaal**, mis näitab, et hankijad seavad hangete fookusesse kvaliteedi, mitte madalaima hinna. 2025. aastal moodustasid kõikidest hangete arvust 13,4 protsenti kvaliteedikriteeriumi alusel hinnatud hanked, mis on madalam kui seatud sihttase.

Riigihangete vaidlustuskomisjonile esitati 2025. aastal **299 vaidlustust**, mida oli 16 protsenti rohkem kui aasta varem. Menetlusse võetud vaidlustustest rahuldati osaliselt või täielikult 24 protsenti ning 40 protsenti jäeti rahuldamata. 5 protsenti vaidlustajatest loobus vaidlustusest, ühel juhul tunnistas hankija vaidlustuse põhjendatuks ning kolmel juhul lõppes vaidlustusmenetlus kokkuleppega. Ainus, 2025. aastal esitatud kahju hüvitamise taotlus, jäeti rahuldamata. Aastast 2024 on kohtusse kaevatud ning kohtu poolt hankeasjana sisuliselt läbi vaadatud vaidlustuskomisjoni otsuste jõusse jätmise määr tõusnud, jõudes 2025. aastal 80,5 protsendini.

Aastatel 2019-2025 on Euroopa Komisjon andnud riigiabi osas ühel korral **negatiivse hinnangu** ja seda aktsiaseltsile Tartu Agro antud **riigiabi osas**, mis näitab, et rahandusministeerium on teinud head tööd taotlejate nõustamisel ja koolitamisel.

2025. aasta lõpu seisuga oli riigil 24 tegutsevat äriühingut⁴. Eesmärgiks on seatud, et 50 protsenti **riigi äriühingutest teenivad kasumit, mis katab ära muuhulgas ka omakapitalitulu**, kuid aastatel 2019-2024 ei ole tulemust saavutatud. 2025. aastal tegutses kõigest 32 protsenti riigi äriühingutest omakapitali tulu

⁴ [Riigi äriühingute statistika](#)

ületavalt kasumlikult, mis on muuhulgas tingitud asjaolust, et mitmele riigi äriühingule on seatud avalikud ülesanded, millega ei käi koos rahastust ja ühingud peavad neid tegevusi rahastama muust äritegevusest.

2026. aastast lõpetati järgmiste mõõdikute seiramine:

1. Euroopa Komisjoni tulemustabeli hinnang riigihangete korraldusele (metoodika muutus, 12 näitajat):

Euroopa Komisjon ei anna enam hinnangut riigihangete korraldusele või annab seda pika viivitusega (andmed 2023. aasta kohta avaldati 2025. aasta alguses).

2. Kinnisvarahalduse tsentraliseerituse määr: kuna mõõdik on tundlik mitmete muutujate suhtes ning mõnede kinnisvarapoliitiliste või valdkondlike eesmärkide ellu viimine mõjutab mõõdikut tugevamalt kui sisulised tegevused kinnisvaraportfelli tsentraliseerimise nimel, siis lõpetatakse 2026. aastast mõõdiku seiramine. Näiteks mõjutab mõõdikut muuhulgas pinnakasutuse optimeerimine või asutuse kolimine erasektori pinnale. Kui asutused vähendavad pinnakasutust RKAS-i hoonetes, siis tsentraliseerituse määr langeb. Kui riigiasutus muudetakse sihtasutuseks, siis tsentraliseerituse määr kasvab. Kumbki tegevus aga ei mõjuta tsentraliseeritust sisuliselt.

3. Riigi ametiasutuste personali stabiilsusindeks: olemasolev riigi ametiasutuste vabatahtliku voolavuse näitaja hõlmab endas stabiilsust mõjutavaid aspekte.

4. Riigi ametiasutuste koolituskulude osakaal tööjõukuludest: mõõdik ei anna head ja meile vajalikku ülevaadet koolitustest. Suur osa koolitustegevusest on muutunud digitaalseks ning nõudlus kallite ruumikoolituste osas on vähenenud, mistõttu kulu ei ole enam õige mõõdik.

5. Riigiabi nõustamisteenuse kliendirahulolu (10-palli skaalal): mõõdik otsustati tõsta programmi tegevuse tasandilt teenuse tasandile.

6. Riigihangete rahalise mahu osakaal riigieelarve kuludest: riigihankeid korraldavad ka asutused ja ettevõtted riigieelarve väliselt, näiteks kohalikud omavalitsused, mittetulundusühingud, äriühingud.

7. Kulutõhususust parandanud riigi sihtasutuste osakaal: rahandusministeerium ei oma selgeid hoobasid, et näitajat mõjutada ja suunata.

Tagasisivaade 2026. aastasse

2025. aasta tagasisivaatega saab tutvuda [siin](#).

Valitsus kiitis 5. märtsil 2026 heaks **avaliku teenistuse seaduse (ATS) muudatused**, millega ühtlustatakse riigiasutustes töötavate inimeste töötingimusi, tööle asumise nõudeid ja palgakomponente. Näiteks ühtlustatakse muudatuse tulemusena avalikus teenistuses katseaja ja ületunnitöö hüvitamise regulatsioon töölepingu seadusega (TLS) ning lihtsustatakse arengu- ja hindamisvestluste korda. Muuhulgas hakkavad ametiasutuste töötajatele kohalduma ka ametnikueetika nõuded. Kaasajastatakse ka ametiasutuste töökorraldust: keskastmejuhid, nagu osakonnajuhatajad, nimetatakse edaspidi ametisse viieks aastaks, et toetada karjäärivõimalusi ja tõsta juhtimiskvaliteeti. Seaduse jõustumisel on ametis olevad juhid ametikohal kuni 2031. aasta 1. juulini, misjärel korraldatakse

ametikoha täitmiseks konkurss. Muudatus puudutab ligikaudu 800 keskastmejuhti. Eelnõu esimene lugemine Riigikogus toimus 2026. aasta kevadel, teine lugemine ja vastuvõtmine on planeeritud Riigikogu sügisesse istungijärku.

Katsetati **sisekoolitusel põhinevat keske koolituse korraldust keskastmejuhtide koolituse näitel**. Digiriigi Akadeemiasse loodi kuuest juhtimisteemalisest moodulist koosnev e-õppe kursus, mille iga osa järel toimus vähemalt kolmetunnine kontaktpraktikum. Igas praktikumis osales 12–14 keskastmejuhti erinevatest ministeeriumidest ja nende allasutustest ning praktikume viisid läbi vabatahtlikud sisekoolitajad, kes soovisid enda modereerimisoskusi täiendada. Piloot näitas, et praktikumides osalenud juhid väärtustasid enim eri asutuste juhtide kogemuste vahetamist ning võimalust siduda teooriat igapäevaste juhtimisolukordadega.

Riigieelarve protsessi ning riigiasutuste juhtimisotsuste toetamiseks loodi iga kuu **uuenevad riigi personali- ja palgaandmete juhtimislaudad**⁵. Avaliku teenistuse aastaraamat viidi uuele interaktiivsele kujule. Uuendati kaheksa teenistusrühmi kirjeldused. Euroopa Liidu palkade läbipaistvuse direktiivi ülevõtmisega seoses uuendatakse 2026. aastal ametikohtade hindamise metoodika, et kõik töö aspektid (oskused, pingutus, vastutus, töötingimused) oleksid võrdväärselt hinnatud.

Avalikustati **ametnikueetika nõukogu kolme aasta kokkuvõte**⁶, mille kohaselt tegeles nõukogu aastatel 2023-2025 mitmete praktiliste eetika- ja rollikonflikti juhtumitega. Koostati juhend huvide konflikti vältimiseks avalike teenistujate liikumisel avaliku ja erasektori töökohtade vahel, uuendati kõrvaltegevuste ja kingituste head tava, käsitleti ametniku kuvandi ja tööpraktika küsimusi, esinemistasude läbipaistvust ning huvikaitse avatust. Muuhulgas kujundati seisukoht 12 pöördumise osas, millest enamik puudutas huvide konflikti olukordi, kus ametnik täidab samaaegselt mitut rolli.

Valitsus kinnitas 2026. aasta alguses **ametisse ametnikueetika nõukogu uue koosseisu** järgmiseks kolmeks aastaks. 2026. aastal pöörab eetikanõukogu üha rohkem tähelepanu tippjuhtide ja ülejäänud ametnikkonna eetikaalasele koolitamisele, soovides panustada eetikavaldkonna testküsimuste ja kaasustega. Samuti on eetikanõukogu kaasatud Eesti korruptsioonivastase tegevuskava 2027-2031 koostamisse.

Koostati tugiteenuste ühtlasemaks defineerimiseks ja arvestamiseks **tugiteenuste kataloog**, mida valideeriti ministeeriumite ja allasutustega.

Riigikantselei partnerina osaleti **TSI** (Technical Support Instrument) mitme riigi **ühisprojekti** “**Building Centre of Government Capabilities to Steer and Deliver Complex Priorities**”. Selle raames koostati analüüs ja põhimõtted, kuidas valitsuse kesksed asutused saavad paremini prioriteete seada, tegevusi kooksõlastada ja poliitikaeesmärke tulemusteni viia⁷. Lisaks sisaldab analüüs põhimõtteid ja abistavaid küsimusi struktuurireformide läbiviimiseks.

Valitsemiskorralduslike väljakutsete (näiteks institutsionaalne rollijaotus ja koordinatsioonivõimekus, liigselt valdkondlikud ja kohati erisuunalised arengud, sisekonkurents) leevendamiseks korraldati analüüsi

⁵ [Avaliku sektori asutuste statistika, töötajate arvud ja palgaandmed](#)

⁶ [Ametnikueetika nõukogu kokkuvõte 2023-2025](#)

⁷ [„Building Centre of Government Capabilities to Steer and Deliver Complex Priorities“ raport](#)

hange. Korraldati **bürokraatia vähendamise juhtrühma** (riigisekretär, rahandusministeeriumi kantsler, justiits- ja digiministeeriumi kantsler) tööd. Lähemalt käsitleti IT-majade konsolideerimise, riikliku järelevalve osalise konsolideerimise, laborite edasise konsolideerimise, strateegilise planeerimise tasandite ja mõõdikute vähendamise teemasid, määrati jätkutegevuste eest vastutajad.

Analüüsiti riigiasutuste 2025. aastal teenitud tulusid, mida riigiasutused saavad kasutada omal otstarbel ning nende teenimise aluseid. Analüüsi tulemusel koostati omatulude raamistik ja tuvastati muuhulgas kriitilisemad kitsaskohad seadusandluses. Lisaks valmistati ette omatulude revisjoni läbiviimise materjalid. Revisjoniga kaardistatakse 2026. aasta lõpuks teenused, mille osutamisest teenivad asutused omatululid ja omatulu teenimise õiguslikud alused. Eesmärk on luua seaduspärane olukord, selgus ja ühetaoline kohtlemine omatulude teenimises.

2026. aasta alguses lõppes rahandusministeeriumi ja RTK poolt korraldatud **keskvalitsuse hoonete energiatõhususe tõstmise Moderniseerimisfondi neljas voor**, mille tulemusel toetatakse 8 projekti kogusummas 18,4 miljoni euroga. Moderniseerimisfondi viies taotlusvoor kogumahuga 27 miljonit eurot avati 2026. aasta augustis.

Vabariigi Valitsus seadis **riigiasutuste kasutatava büroopinna sihttasemeks** investeeringute tegemisel 12 m²/TKT (täiskoormusega töötaja kohta) ning **pinnakasutuse optimeerimisel investeeringuid tegemata 16 m²/TKT**. Sihttaseme seadmise eesmärk on suunata asutusi kinnisvarakasutust ja -kulusid kokku hoidma. Muudatuste tegemise toetamiseks on koostatud **bürookeskkonna planeerimise käsiraamat** riigiasutustele⁸.

Jõustusi **riigivaraseaduse muudatused**, millega loodi kooskõla seaduse ja uuendatud osaluspoliitika põhimõtete vahel, võimaldades riigi osalusega äriühinguid ja sihtasutusi juhtida edaspidi paindlikumalt, tõhustades järelevalvet ning vähendades töökoormust. Muudatustega lihtsustatakse ametnike vahetamist nõukogudes ning vähendatakse nimetamiskomitee töökoormust.

Riigivaraseaduse muudatuste jõustumise järel uuendati riigi osalusega äriühingute ja riigi asutatud sihtasutuste **nõukogu liikmetele mõeldud käsiraamat**⁹.

Avalikustati riigihangete vaidlustuskomisjoni 2025. aasta ülevaade, mille kohaselt **esitati Riigihangete vaidlustuskomisjonile kokku 299 vaidlustust**, mida on 16 protsenti rohkem kui aasta varem. Enim vaidlustusi esitasid möödunud aastal Tänavapuhastuse AS ja Tallinna Kommunaalteenused OÜ. Kõige sagedamini vaidlustati riigi tugiteenuste keskuse, transpordiameti ja riigi kaitseinvesteeringute keskuse korraldatud riigihankeid. Vaidlustuste arvu kasv peegeldab riigihangete arvu, mahu ja keerukuse suurenemist ning pakujate teadlikkuse kasvu oma õigustest.

Vastu võeti **riigihangete seaduse muudatused**, millega muudetakse hankemenetlused tõhusamaks ja kiiremaks ning vähendatakse nii hankijate töö- kui ka pakujate halduskoormust. Suurima muudatusena kaovad senine kolmetasandiline süsteem ja siseriiklik riigihanke piirmäär. Edaspidi jäävad alles vaid kaks hanke taset: lihthange Eesti-siseste paindlike reeglite järgi ning Euroopa Liidu reeglitele vastav rahvusvaheline hange. Samuti tõstetakse lihthanke piirmäärade väärtusi, et viia need vastavusse

⁸ [Bürookeskkonna planeerimise käsiraamat riigiasutustele 2026.pdf](#)

⁹ [Nõukogu liikme käsiraamat 2026.pdf](#)

muutunud majandusolukorraga. See muudatus vähendab oluliselt hankijate töökoormust. Riigihanke piirmäära kaotamine ja lihthankemenetluse laiendamine lihtsustab ligikaudu 49 protsenti kõikidest riigihangetest, mis statistiliselt tähendab üleminekut keskmiselt 87-päevasele menetluselt oluliselt kiiremale, ligi 50-päevasele menetlusele. Muudeti ka riigilõivuseadust, eesmärgiga **kahekordistada riigihanke vaidlustamisel makstavaid riigilõivusid**, kuna samad lõivud kehtisid 2007. aastast.

Avalikustati **põhjalik ülevaade 2025. aastal ettevõtjatele antud abist**¹⁰. Koos kriisi riigiabiga suurenes antud riigiabi kogumaht Eestis 2025. aastal võrreldes 2024. aastaga 40,8 miljonit eurot, moodustades 381,5 miljonit eurot. Väheste tähtsusega abi kogumaht moodustas 2025. aastal kõikides sektorites kokku 91,1 miljonit eurot. 2025. aastal suurim abi andja oli ettevõtluse ja innovatsiooni sihtasutus (26,5 protsenti abi kogumahust), kellele järgnesid kultuuriministeerium, Elering AS ja PRIA.

Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030

- Üldiste oskuste ja juhtimiskvaliteedi arendamiseks võetakse keskmise koolituste korraldamisel kasutusele **kulutõhus sisekoolituse mudel**, mis ühendab iseseisva e-õppe ja praktilise õppe sisekoolitajate juhendamisel. Keskastmejuhtide koolituse katseprojektide põhjal hinnatakse uut mudelit ja arendatakse ning laiendatakse selle kasutamist nii keskastmejuhtide kui ka teiste sihtrühmade koolitamisel.
- Muudetakse **personali- ja palgaandmete kogumine ning kasutamine tõhusamaks**, ühtlustades meetodikaid, vähendades dubleerivat andmekorjet ja arendades andmete juhtimislaua. See parandab andmete kasutamist personalijuhtide poolt, poliitikakujundamisel ja avalikus arutelus. Andmekorje ja aruandluse automatiseerimiseks liigutakse järk-järgult registripõhisema andmekorje suunas.
- **Analüüsitakse** tehisarv mõju riigihaldusele ja riigiteenistujate ülesannetele, et selgitada välja, **kus võimaldab tehisarv töökorraldust optimeerida ja kulusid vähendada** ning milliseid **uusi oskusi ja võimekusi** tuleb avalikus teenistuses **arendada**. Kavandatakse kesksed koolitused ametnike tehisarv kasutuselevõtu toetamiseks koostöös riigikantselei ning justiits- ja digiministeeriumiga.
- **Valitsemiskorralduse mudeli** analüüs ja uuendustepanekute väljatöötamine koostöös teaduspartneritega (2027). Mudeli analüüsi jätkutegevuste kavandamine, näiteks asjakohaste õigusaktide muutmine, töökorralduse põhimõtete uuendamine ja arusaamade muutmise nügimine (2027-2029).
- Halduspoliitika strateegilise alusdokumendi “Riigireformi ja hea halduse põhialused” uuendamine (2027-2028).
- **Tugiteenuste pakkumise edendamine**, sealhulgas praegu pakutavate tugiteenuste õiguslike aluste korrastamine, riigiasutuste kesksel teenusel ülemineku jätkamine ja võimaluste analüüs kohalikele

¹⁰ Ülevaade 2025. aastal antud riigiabist ja väheste tähtsusega abist

omavalitsustele tugiteenuste pakkumiseks, ministeeriumites pakutavate tugiteenuste ühtse arvestamise juurutamine koostöös riigieelarve osakonnaga.

- **Riigiasutuste omatulude teenimise revisjoni** (2026) järgselt omatulude kogumise korrastamine. Revisjoni tulemusel saadaks ülevaade, milliseid teenuseid asutused omatulu teenimiseks osutuvad ning millises õiguslikus raamistikus see toimub. Sellest johtuvalt luuakse ühtsed põhimõtted ja juhend omatulude teenimiseks, nii teenuste osutamise kui õigusliku raami vaatest (2026-2028)
- Paindlikuma valitsemise toetamiseks **katsetatakse uusi töö- ja arendusviise**, sealhulgas tööampsude lahendust ja sisekoolitusel põhinevat keskse koolituse mudelit (*EL Technical Support Instrument* (TSI) programmi projekt).
- ATS-i muudatuste jõustumisel **ATS rakendusaktide ja avaliku teenistuse käsiraamatu uuendamine** (2027-2028).
- Korrastatakse Euroopa Liidu 2028+ perioodi **korraldusasutuste ja rakendusüksuste tasandeid**, viies rakendufunktsioonid ministeeriumitest rakendusasutustesse, jätkatakse siseriiklike toetuste andmise, statistika ja laboriteenuste konsolideerimist (2027-2029).
- **Riigi kinnisvara** valitsemisel ja otsuste langetamisel **registripõhiste juhtimiskavadele toetumine ja juhtimislaudade edasi arendamine**, võtmenäitajate metoodikate ja sihttasemete ajakohastamine, et tagada kinnisvarapoliitika eesmärkide saavutamine (2027-2030).
- **Investeeringute kavandamise protsessi tõhustatakse** koostöös maa- ja ruumiameti ning Riigi Kinnisvara AS-iga tõhusama kinnisvarakeskkonna planeerimiseks ja paremate ruumiotsuste tegemiseks (2027).
- **Tõhustatakse investeeringuotsuste ettevalmistamist** ning seotakse kinnisvaraotsuste kavandamine ja investeeringute lähteülesannete valideerimine süsteemsemalt asutuste regionaalse paiknemise ja teenuste arendamise plaanidega (2027-2028).
- **Muudetakse ja täiendatakse riigivara seadust, et:**
 - muuta riigivara seotud otsustus- ja menetlusprotsessid selgemaks, läbipaistvamaks, lihtsamaks ja ökonoomsemaks;
 - saavutada riigivara valitsejate ning volitatud asutuste ühtlasem riigivara valitsemise praktika ning õigusselgus;
 - vähendada menetluste ressursivajadust
 - edaspidi oleks võimalik tuvastada avaliku huvi ülesannete kulud ning seada tingimus, et neid kajastataks edaspidi riigi äriühingute ja riigi poolt asutatud sihtasutuste majandusaasta aruannetes (2026-2028).
- **Riigihangete** seaduse muudatused integreeritakse riigihangete registrisse, muutes registri kasutamise lihtsamaks ja selgemaks (2026-2027). Euroopa Liidu riigihangete reeglite kaasajastamisest tulenevad muudatused realiseeritakse Eesti riigihankeõiguses ja registris (2027-2028).

- Seiratakse iga-aastaselt väärtuspõhiste riigihangete parimaid praktikaid väärtuspõhiste riigihangete kasutamise taseme tõstmiseks. Töötatakse välja **riigihangete mõjude hindamise metoodika**, mille abil on võimalik analüüsida erinevat liiki hangete mõju nende lõpptulemusele (2026-2027).
- Koondatakse kasutusel olevad **riigiabi mõjususe/tulemuslikkuse hindamise metoodikad**, et analüüsida riigiabi andmise mõju Euroopa Liidu konkurentsile ja kaubandusele (2027-2028).
- **Asutaja ootuste püstamine muudetakse kohustuslikuks** läbi asutajapoliitika kujundamise ja riigivaraseaduse muutmise (2026-2028), mille tulemusel on asutaja poolt seatud strateegilised- ja finantseesmärgid omavahel kooskõlas ning rahastamine õiglane.
- **Nimetamiskomitee põhimõtete rakendamine** äriühingute nõukogudes on taganud suure juhtimiskogemusega inimeste kaasamise nõukogudesse ning kaaluda tuleks komitee volituste laiendamist tulevikus (analüüs teostatavuse ja mõjude kohta võimaliku tulemiga muuta RVS-i 2027-2028). Analooget lähenemist oleks otstarbekas rakendada ka suuremate riigi asutatud sihtasutuste (või ka tulundusasutuste) puhul ja sätestada vastav põhimõte pikemas vaates ka riigivaraseaduses.
- Analüüsitakse kontsernistruktuuri rakendamist enamuse riigi äriühingute puhul (2026-2027).

Tegevus: Riigi tugiteenused

Eesmärk: Riigi tugiteenused on tõhusalt korraldatud.

Riigi tugiteenuste keskus (RTK) pakub keskvalitsuse asutustele keskseid tugiteenuseid: personali- ja palgaarvestuse, finantsarvestuse, riigihangete korraldamise, dokumendihaldus- ja arhiiviteenuste, toetuste kasutamise korraldamise valdkonnas. Teenuste kasutajate arv on aasta-aastalt kasvanud.

Personali- ja palgaarvestuse teenus hõlmab organisatsiooni struktuuride ja ametikohtade haldust, tööjõu andmete ja personaliarvestuse pidamist, palgaarvestust ning nõustamist. Samal põhimõttel osutatakse **finantsarvestuse teenust**, mis hõlmab ostu- ja müügidokumentide arvestust, maksete korraldamist, varade ja toetuste arvestust, maksude arvestust ja deklareerimist, finantsaruandlust ning nõustamist. Mõlemal teenusel teenindatakse 206 asutust ehk 81 protsenti keskvalitsuse üksustest.

Lisaks pakub RTK **riigihangete korraldamise teenust**, mis hõlmab hangete planeerimist, menetlusedokumentide koostamist, hankemenetluste läbiviimist ning nõustamist. Hankelepingute täitmise eest vastutavad kliendid ise. Tänapäevaks pakub riigi tugiteenuste keskus riigihangete korraldamise teenust 49 protsendile keskvalitsusest.

Dokumendihaldus- ja arhiiviteenus sisaldab dokumentide vastuvõtmist, registreerimist, menetlusse suunamist ja väljasaatmist, dokumendihaldussüsteemi haldamist ja kasutajatuge, arenduste keskset tellimist ning arhiiviteenust. Teenusega alustati 2023. aastal ja tänapäevaks pakutakse dokumendihaldusteenust 23 asutusele ja arhiiviteenust 26 asutusele.

Toetuste kasutamise korraldamisel täidetakse Euroopa Liidu struktuurivahendite, taaste- ja vastupidavusrahastu, Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi, Interreg VI-A Eesti-Läti korraldusasutuste ja ühissekretariaadi, Eesti-Šveitsi koostööprogrammi ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide riikliku kontaktasutuse (sealhulgas sertifitseeriv asutus), riigisestse programmide ellu rakendamise ülesandeid ning erinevatest toetusmeetmetest toetust saanud projektide järelevalve ja kontrolli teostamise ülesandeid.

Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskus (RmIT) pakub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas arendus- ja haldusteenuseid rahandusministeeriumi valitsemisala asutustele ning vastavalt kokkuleppele teistele riigi- ja omavalitsusasutustele.

IKT teenuste keskne pakkumine aitab vältida dubleerimist ning koondada teenuste pakkumiseks vajalik kompetents – kliendid saavad kvaliteetsed, turvalised ja kaasaegsed IT-teenused ning asutused saavad keskenduda oma põhitegevustele. Oluline on RmIT-i pakutavate teenuste vastavus asjakohastele standarditele ja nõuetele (KüTS, E-ITS, ISO, GDPR jm), käideldavuse tõstmine, sealhulgas eelduste loomine teenuste suuremaks automatiseerituseks, kiiremaks skaleeritavuseks ja lihtsamaks teenuste uuendamiseks läbi konteinertehnoloogiatega.

Ministeeriumite ühishoones paikneb kuus ministeeriumi (justiits- ja digiministeerium, sotsiaalministeerium, rahandusministeerium, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, kliimaministeerium, regionaal- ja põllumajandusministeerium), mille ühiste tugifunktsioonide täitmist korraldab rahandusministeeriumi ühisosakond vastavalt ministeeriumite vahel sõlmitud kokkuleppele. Tugifunktsioonidena täidetakse järgmisi ülesandeid: dokumendi- ja arhiivihalduse korraldus, haldusteenus, mille eesmärk on tagada ühishoone ministeeriumite töökeskkond, ühiselt kasutatavad teenused (administraatoriteenus, transpordivahendite kasutus jne) ning ministeeriumite õigusnõustamine õigusaktide, lepingute ja siseaktide vastavuse tagamisel.

Mõõdikud

Tabel 4. Tegevuse „Riigi tugiteenused“ mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2021-2030.

Mõõdikute selgitused

Tegevuse „Riigi tugiteenused“ mõõdikud	2021	2022	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
						Sihttase				
Kliendi rahuloluindeks RTK personali- ja palgaarvestuse teenusega, %	72	65	68	70	78	≥50	≥ 71	≥ 71	≥ 71	≥ 71
Kliendi rahuloluindeks RTK finantsarvestuse teenusega, %	61	54	63	66	75	≥50	≥ 71	≥ 71	≥ 71	≥ 71
Kliendi rahuloluindeks RTK riigihangete korraldamise teenusega, %	74	76	71	81	84	≥50	≥ 71	≥ 71	≥ 71	≥ 71
Toetuse taotlejate rahuloluindeks RTK kui rakendusüksusega, %	74	67	74	69	77	≥50	≥ 71	≥ 71	≥ 71	≥ 71
Kliendi rahuloluindeks RTK dokumendihaldus-ja arhiiviteenusega, %	-	-	38	31	43	≥50	≥ 50	≥ 50	≥ 65	≥ 71
RmITi poolt pakutavate teenuste kliendirahulolu (5-palli skaalal)	4,37	4,03	4,21	3,98	3,82	4,2	4,0	4,2	4,5	4,5

Klientide rahulolu RTK teenustega on kõrge ja trend on aastate lõikes positiivne, ületades neljas teenuses sihttaseme (2025. aastal ≥ 50). Dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse rahulolu jääb küll alla sihttaseme, kuid indeks kasvas aastaga 12 punkti (31 $\rightarrow$ 43) ehk umbes 39 protsenti.

Aastaks 2025 oli **Rmit-i kliendirahulolu** sihttasemeks seatud 4,2 palli. Küsitluse tulemusena kujunes keskmiseks hinnanguks 3,82 palli. Tagasiside põhjal hindavad kliendid jätkuvalt süsteemide töökindlust ja kiiret reageerimist probleemidele, kuid ootavad suuremat paindlikkust arenduste elluviimisel, et ideed jõuaksid kiiremini teostuseni. See toob esile vajaduse arendusprotsesside tõhustamiseks, lahenduste automatiseerimiseks ja uute tehnoloogiate rakendamiseks, et pakkuda veelgi kaasaegsemaid ja paindlikumaid teenuseid.

Tagasivaade 2026. aastasse

2025. aasta tagasivaatega saab tutvuda [siin](#).

Riigi tugiteenuste keskus jätkas riigitöötaja iseteenindusportaali (**RTIP**) **isikuandmete mooduli** kasutajate arvu kasvatamisega. RTIP-i kasutamine vähendab käsitööd ja võimalikke vigu ning võimaldab seeläbi tõsta teenuse osutamise efektiivsust.

Tegeleti aktiivselt mitmete arendusprojektidega, mille raames selgitati välja kuidas **teenuseid lihtsustada** ja **automatiseerida** ning kasutada **tehisaru võimalusi**, et RTK poolt pakutavaid teenuseid veelgi kulutõhusamalt pakkuda. 2026. aastal alustati eesti.ai projektiga Hankearu, mille raames töötatakse 2027. aasta lõpuks välja automatiseeritud tööriistad, mis toetavad hankedokumentide koostamist, sobivate pakujate leidmist, hangetega seotud läbirääkimisi ning infosüsteemide kirjelduste ja lahenduste vastavuse hindamist. Samuti parendati **organisatsiooni infohaldust** ja **infoturvet**.

Riigi tugiteenuste keskus (RTK) arendas **riigihangete registrisse (RHR) uue hankeplaani koostamise ja avaldamise funktsionaalsuse**, mis koondab seni killustunud info ühtsesse keskkonda ning lihtsustab nii hankijate kui ka pakujate igapäevatööd. Uue funktsionaalsuse abil liigub kogu riigihangete elukaar – planeerimisest kuni lepingu täitmiseni – ühtsesse keskkonda. See loob aluse paremale juhtimisele, suuremale läbipaistvusele ja tõhusamale koostööle kõigi osapoolte vahel.

Alustati majandustarkvara **SAP-i uue versiooni kasutusele võtmise projektiga** ning valmis eelanalüüs uuele versioonile üleminekuks. Alustati arendushankega, eesmärgiga vahetada SAP-i versioon 2027. aasta neljandas kvartalis.

Riigi tugiteenuste keskuse (RTK) tellitud ja Norstat poolt läbi viidud uuring kaardistas eelmise aasta lõpus taas **Eesti elanike teadlikkust Euroopa Liidu struktuuritoetustest**. Küsitluses osales 1 000 Eesti elanikku vanuses 18–74 aastat. Uuringu tulemuste kohaselt teab Euroopa Liidu toetustest 96 protsenti Eesti elanikest (võrdluseks 2024. aastal 95 protsenti). Samuti on veidi kasvanud teadlikkus oma piirkonnas ellu viidud Euroopa Liidu fondidest rahastatud projektidest – neist on kuulnud 38 protsenti vastanutest (2024: 36 protsenti). Hinnang eurotoetuste mõjule on valdavalt positiivne – Eesti majanduse arengule näeb positiivset mõju 74 protsenti vastanutest (2024. aastal vastavalt 72 protsenti), Eesti arengule üldiselt 78

protsenti (2024: 76 protsenti) ning oma linna või regiooni arengule koguni 89 protsenti (2024: 86 protsenti).

Koostöös RIK-i ja SMIT-i ning ministeeriumitega jätkati uue **ühtse dokumendihaldussüsteemi arendamise projektiga**. Uus dokumendihaldussüsteem sai konkursi kaudu nime „DORIS“.

Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskus kujundas 2026. aastal valitsemisala IT-teenuste arendamise ühtsemaks ja läbipaistvamaks, kui kinnitati asutuse ja RmIT-i ühised **IT-teenuste arendamise põhimõtted**. Nendega loodi ühtsem raamistik arendusvajaduste kirjeldamiseks, koondamiseks ja prioriseerimiseks ning seoti arenduste kavandamine riigi strateegilise planeerimise raamistikuga, olemasolevate eelarveliste võimaluste ja ühtse arendusportfelli haldusega kogu valitsemisalas. Põhimõtted toetavad teenuste terviklikku elukaare juhtimist, korduvkasutatavate lahenduste eelistamist ja vajaduspõhist arendamist, aidates vähendada dubleerimist ning kasutada piiratud ressursse tõhusamalt. Samal ajal jätkus kriitiliste teenuste teenuspõhise juhtimise, kriisikindluse, andmepõhise juhtimise ja tööprotsesside automatiseerimise arendamine.

Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030

Riigi tugiteenuste keskus

- **Klientide arvu kasvatamine** ja tugiteenuste konsolideerimisega jätkamine, klientidele **kvaliteetsete ning kuluefektiivsete teenuste pakkumine** (2027-2030).
- **Riigi ühtse majandustarkvara SAP** uuendamine (2026-2027) ja arendamine (2027-2030).
- Valitsemisalade **üleminek kesksele riigihangete korraldamise teenusele**. Väärtuspõhise hankimise edendamine koostöös rahandusministeeriumiga (2026-2030). Riigihangete korraldust toetavate tehisintellektil põhinevate lahenduste arendamine (2026-2027).
- **Keskse dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse arendamise** ning teenuse ühtlustamisega jätkamine, uutele asutustele teenuse pakkumine. Ühtse dokumendihaldussüsteemi „DORIS“ arendamine ja etapiviisiline kasutuselevõtt (2027-2030).
- **Halduskoormuse vähendamiseks luuakse ühetaoline rakendussüsteem** riigisisestele toetuskeemidele ning kehtestatakse selged põhimõtted projektide menetlemiseks ja elluviimiseks (2026-2027).
- **Tulemuspõhise rahastusmodeli kasutamine**, et vähendada bürokraatiat. Euroopa Liidu ja Eesti vahel rakendatavate tulemuspõhiste rahastusmodelite positiivne mõju tuleb siseriiklikult viia toetuse saajani ja luua vajalikud lihtsustused. Bürokratiat vähendamisel ja kontrolltegevuse minimeerimisel tekkivaid finantsriske tuleb hinnata ja nende katmiseks kavandada vajalikud vahendid (2026-2030).
- **Struktuurifondide 2021-2027 rahastusperioodi** ja Õiglase ülemineku fondi, Solidaarsusfondi, taaste- ja taaskäivitusrahastu rakenduskavade, Interreg VI-A Eesti-Läti programmi ja Šveitsi toetuse

elluviimine ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide uue rahastusperioodi käivitamine (2026-2030).

- **Struktuurifondide 2028+** rahastusperioodi (sealhulgas toetuste ühtse infosüsteemi loomise) ettevalmistamine. Interreg Eesti–Läti 2028-2034 programmi ettevalmistamine koostöös Läti ja Eesti partneritega ning rakenduslahenduste (sh korraldusasutusena jätkamise) ja juhtimismudeli väljatöötamine (2026-2028).

Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskus

- **Teenuste juhtimise tõhustamine:** RmIT on võtnud eesmärgiks laiendada valitsemisalas teenuspõhist toimetamist ning liikuda 2030. aastaks kõigi 22 missioonikriitilise teenuse toimetamisel ülevõtmise suunas. Eesmärki viiakse ellu etapiviisiliselt ja eelarveliste võimaluste piires. Teenuste terviklik juhtimine võimaldab arendusvajadusi paremini prioriseerida, vähendada dubleerimist ja kasutada ressursse sihipärasemalt, parandades teenuste kvaliteeti ja valitsemisala koostööd (2027-2030).
- **Kindluse suurendamine:** RmIT on võtnud eesmärgiks suurendada kriitiliste digiteenuste toimetamist, infohoidmist ja tehnoloogilist valmisolekut ning liikuda 2030. aastaks kõigi IT-äriteenuste pilves kasutamise suunas. Kriisikindluse arendamise ulatus ja tempo sõltuvad eelarvelistest võimalustest ning vajaliku püsirahastuse olemasolust. Etapiviisiline tehnoloogiline uuendamine, riskide ühtsem käsitlemine ja kriisikindlate lahenduste arendamine aitavad suurendada teenuste töökindlust ning toetada riigi toimimiseks oluliste teenuste jätkumist ka häiringute korral (2027-2030).
- **Automatiseerimise ja andmepõhise juhtimise kaudu efektiivsuse kasvatamine:** RmIT on võtnud eesmärgiks standardiseerida tööprotsesse ja liikuda 2030. aastaks kõigi kaardistatud rutiinsete IT-haldustegevuste automatiseerimise suunas, vähendades käsitööd ja suurendades töökorralduse efektiivsust. Samal ajal parandatakse andmete kvaliteeti, leitavust ja taaskasutust ning arendatakse andmete ja tehisintellekti turvalise kasutamise võimekust, et toetada paremaid juhtimisotsuseid (2027-2030).

Ministeeriumite ühishoone

- Plaanis on jätkata **ministeeriumite riigivara valitsemise kordade uuendamist** ning parendada teenust selliselt, et ministeeriumite ümberkorraldamise järgselt on tagatud kinnisvara valitsemise ühetaolisus ja kvaliteet.
- **Korraldatakse kuue ministeeriumi ühistöökeskkond**, mille eesmärgiks on vara ja eelarve mõistlik kasutus ning parem koostöö ministeeriumide vahel.
- **Õigusteeninduse** kvaliteedi, efektiivsuse ja ühetaolisuse tagamiseks ning kasutades ära erinevate ministeeriumite parimaid praktikaid, **ühtlustatakse protsesse ja dokumente** õigustalituse nõustatavates ministeeriumites. Õigustalitus tagab, et asutusesisesed töökorrad, protsessid ja

juhendid oleksid ajakohased, efektiivsed ning kooskõlas õigusaktidega, algatades vajadusel nende muutmise.

- Ministeeriumide tegevuse järjepideva ja usaldusväärse **dokumenteermise** ning võimalikult lihtsa ja väikese halduskoormusega **asjaajamise** tagamiseks võetakse neljas ministeeriumis kasutusele uus keskne dokumendihaldussüsteem. See aitab ühtlustada töökorraldust ning parandada dokumendi- ja arhiivihalduse ühtsust ja toimimist.

Tegevus: Riiklik statistika

Eesmärk: Riiklik statistika on usaldusväärne, tõhus, kättesaadav ning ajakohane.

Riiklik statistika on kvantitatiivne, kvalitatiivne, kokkuvõtlik ja üldistav teave, mis iseloomustab massnähtust vaatlusaluses kogumis ja mis saadakse riikliku statistika programmi raames andmete statistilise töötlemise tulemusena. Statistikaamet pakub klientidele **Eesti keskkonna, rahvastiku, sotsiaalvaldkonna ja majanduse arengust ülevaate saamiseks töövahendeid**, kus oluline riiklik statistika on esitatud visualiseerituna ja mugavalt kättesaadav. Kliendipõhise lähenemise kontekstis pakub statistikaamet andmete kasutajatele klienditeeninduse kaudu **andmeabi teenust** ning konfidentsiaalsete andmete taaskasutuskeskkonna loomise kaudu ka **infotehnoloogilist lahendust andmete korduvkasutuseks**.

Statistikaamet pakub lisaks teabenõuetele ka **tellimustöid: uuringud, analüüsid, statistika visualiseerimine ja andmekaeve**. Samuti võimaldatakse teaduslikul eesmärgil andmete kasutamist, **pakutakse statistikaalaseid koolitusi** (sealhulgas andmekirjaoskust) ja **andmeajagamisteenust**. Lisaks pakub statistikaamet nõustamist Euroopa Liidu riikide statistika kättesaadavuse osas, võimaldab andmeesitajatele oma andmetega tutvumist ning tagab klienditoe.

Möödikud

Tabel 5. Tegevuse „Riikliku statistika“ möödikud ja sihttasemed, perioodil 2021-2030.

Möödikute selgitused

Tegevuse „Riiklik statistika“ möödikud	2021	2022	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
						Sihttase				
Andmeesitaja rahulolu, indeks	16,4	28	3,3	3,3	3,3	3,6	3,7	3,8	3,9	4
Statistika kasutamine, veebikülastuste arv, miljonit	1,66	2,2	2,05	2,1	1,2	1,7	1,8	1,8	1,9	2
Andmeesitajate halduskoormus, eesmärk aastaga vähendada ca 4% eelmise aasta tundide arvust	252 992	278 258	295 333	226 987	167 731	269 344	154 581	148 398	142 462	138 188

Statistikaameti uuringute kohaselt on **andmeesitajate rahulolu indeks püsinud** kolmel viimasel aastal **stabiilselt** 3,3 punkti juures, mis näitab, et andmete kogumise protsessid tuleb veel üle vaadata ja võimalusel lihtsustada ning vältida dubleerimist.

Võrreldes 2024. aastaga on suudetud 25 protsendi võrra **vähendada andmeesitajate halduskoormust**, sest 2024. aastal kulus andmete esitamiseks 226 987 tundi, kui 2025. aastal see vähenes 167 731 tunnile. Halduskoormuse vähendamisele aitas kaasa teistest andmeallikatest saadavate andmete kasutuselevõtt. Aastane halduskoormus hindab võimalikult täpselt ettevõtjate koormust andmete esitamiseks, kuid selle muutus ei ole seotud ainult statistikaameti tegevusega. Näiteks 2025. aasta algusest ei pea ettevõtjad enam statistikaametile andmeid esitama, kui kaup saabub Euroopa Liidust. Kogu vajalik info saadakse teiste liikmesriikide lähetusandmetest.

Statistika kasutamine on igal aastal pisut kasvanud, mis näitab inimeste huvi ja vajadust statistiliste andmete vastu.

2026. aastast alates ei seirata järgmisi mõõdikuid:

- 1. Statistikaameti usaldusväärsus, koht:** sest mõõdik liigub programmi tegevuse tasandilt asutuse siseseks mõõdikuks, mida seiratakse statistikaameti strateegia raames.
- 2. Statistikaameti näitajate kasutamine meedia poolt, kajastuste arv aastas:** sest mõõdik liigub programmi tegevuse tasandilt asutuse siseseks mõõdikuks, mida seiratakse statistikaameti strateegia raames.
- 3. Rahvusvaheliste missioonide hinnangud:** sest mõõdik liigub programmi tegevuse tasandilt asutuse siseseks mõõdikuks, mida seiratakse statistikaameti strateegia raames.

Tagasivaade 2026. aastasse

2025. aasta tagasivaatega saab tutvuda [siin](#). Statistikaameti 2026. aasta tagasivaade valmib 2027. aasta esimeses kvartalis.

Planeeritud tegevused perioodil 2027-2030

- Kiiresti muutuv maailmas eeldavad statistika tarbijad, et saavad statistikat neid huvitavate nähtuste kohta kiiresti, **eelistatult reaajajas**. Kiirusega ja uute andmeallikatega kaasneb **statistika usaldusväärseuse vähenemise risk**. Riski maandamiseks peab andmetele, töötlusprotsessile ja andmete kvaliteedile lisama protsessi käigus kvaliteetsed metaandmed. Statistikaamet jätkab **metaandmete töö standardiseerimist** ja automatiseerimist, katsetades ka tehisarulahendusi. Statistika kvaliteedi riskide ohjamiseks on vajalik läbimõeldud eksperimentaalne tegevus, mille käigus luuakse uut riiklikku statistikat või muudetakse olemasolevat metoodikat, et paremini vastata klientide ootustele. Lisaks võetakse kasutusele **uusi**

administratiivseid või eraandmete allikaid ja andmeesitusviise, vähendades andmeesitajate halduskoormust (2027-2030).

- Statistikaameti kohustus on jälgida, et juba olemasolevaid ja kättesaadavaid andmeid ei küsitaks uuesti. Statistikaameti eesmärk on **koguda andmeid üha väiksema halduskoormuse ja kuluga**. Detailsema statistika tegemine ilma andmeesitajate koormust suurendamata eeldab uute andmeallikate, meetodite ja tööriistade kasutamist, aga ka pidevat statistikavajaduse ülevaatamist ja vähemkasutatavate näitajate asendamist vajalikega. Kiirema, detailsema ja täpsema statistika üheks eelduseks on statistikaameti ligipääs eraandmetele, mis aga eeldab ühiskondlikku kokkulepet, muudatusi valdkondlikes õigusaktides ning investeeringuid tehnoloogiasse ning meetodikate väljaarendamisse. Andmete esitamiseks ja kogumiseks kuluva aja vähendamiseks on oluline **rakendada masin-masin liidestusel põhinevat andmevahetust** nii riiklike andmekogude (x-tee teenused) kui erasektoriga (andmepõhine aruandlus). Andmepõhise aruandluse tegevusi koordineerib majandus ja kommunikatsiooniministeerium (2027).
- **Pangaandmete ja mobiilsusandmete kasutuselevõttuga seotud õiguslike küsimuste lahendamine ja ühiskondliku kokkuleppe saavutamine**. Selleks on statistikaamet läbi viimas privaatsust säilitava tehnoloogia kasutatavust analüüsivat projekti, mis võimaldaks isikustatud andmeid analüüsida nii, et andmesubjektide privaatsus oleks täielikult kaitstud, kuid poliitikakujundamiseks vajalikke andmeid oleks sellegipoolest võimalik analüüsida ilma lisahalduskoormust tekitamata (2025-2027).
- Statistikaamet jätkab ulatuslikke arendusi põllumajandus-, keskkonna-, rahandus-, rahvastiku- ja sotsiaalstatistika valdkonnas, et tagada kvaliteetse statistika õigeaegne tootmine ning vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele. Olulisel kohal on ettevalmistused **põllumajandusloenduseks 2030 ja rahvaloenduseks 2031**, sealhulgas meetodiliste, tehniliste ja andmepõhiste lahenduste arendamine kooskõlas rahvusvaheliste standarditega. Samuti valmistatakse **Euroopa Liidu rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA)** uue standardi rakendamiseks, et tagada Eesti rahvamajanduse arvepidamise ja valitsemissektori rahanduse statistika kvaliteet ning rahvusvaheline võrreldavus (2027-2030).

Programmi juhtimiskorraldus

Halduspoliitika programmi täitmise eest vastutab rahandusministeerium, kelle roll on peamiselt koordineerimine ja suunamine: riigi kinnisvara, riigi haldusorganisatsiooni korralduse ja riigi personalipoliitika, osaluspoliitika, kesksete tugiteenuste, riigiabi, riigihangete ja statistika valdkonnas.

Rahandusministeeriumi halduspoliitika programmi partneriteks on eelkõige keskvalitsuse asutused, kuid personalipoliitika teemades on puutumus ka avaliku sektoriga laiemalt. Riigiabi valdkonnas on partneriteks avalik-õiguslikud juriidilised isikud, riigi sihtasutused, kohaliku omavalitsuse üksused jt riigiabi andjad. Riigihangete valdkonnas on lisaks avaliku sektori organisatsioonidele partneriteks ettevõtted ja neid esindavad organisatsioonid. Riigi osaluspoliitikas on partneriteks teised osalusi valitsevad ministeeriumid, riigi äriühingud, sihtasutused ja MTÜ-d. Riigi kinnisvara valdkonnas on partneriteks lisaks teistele ministeeriumidele, Riigi Kinnisvara aktsiaselts (riigi hoonetega seotud kinnisvarateenused) ning maa- ja ruumiamet (riigi maade haldamine). Halduspoliitika valdkondadel on tugev seos eelarvepoliitikaga (näiteks kinnisvaraga seotud investeringud ja keskne palgapoliitika). Statistikaameti peamisteks koostööpartneriteks on riigiasutused, ettevõtted ning teadus- ja akadeemilised ringkonnad statistika tarbijatena, rahvusvahelised organisatsioonid ning andmeesitajad. Riigi tugiteenuste keskuse peamisteks partneriks on teenuseid kasutavad riigiasutused, põhiseaduslikud institutsioonid, avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja riigi asutatud sihtasutused, Euroopa Komisjon, Šveitsi ja Norra koostööpartnerid ning RTK poolt rakendatavatest meetmetest toetuse taotlejad.

Rahandusministeeriumi partneriteks rahvusvahelisel tasandil on Euroopa Komisjon, OECD ja teised organisatsioonid.

Halduspoliitika programmi juhib halduspoliitika asekancler. Programmi juhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine. Rahandusminister kinnitab programmi pärast riigieelarve vastuvõtmist Riigikogus. Programm avalikustatakse rahandusministeeriumi veebilehel.

Programmi tulemuste seire toimub vastavalt Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määrusele „Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord“. Ministeeriumid koostavad tulemusvaldkonna eesmärkide saavutamise ning lõppenud eelarveaastal nendega seotud eelarveliste vahendite kasutamise kohta aruande, mis esitatakse riigi majandusaasta koondaruandes. 2025. aasta riigieelarve eesmärkide saavutamise ja eelarveliste vahendite kasutamise kohta eraldiseisvat tulemusaruannet ei koostata ega esitata. Nimetatud aruandeaasta andmed esitatakse riigi majandusaasta koondaruandes ning programmi osana vastavalt eelnevalt nimetatud määrusele.

LISA 1. 2025. aasta programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

Tabel 6. Halduspoliitika programmi ja programmi tegevuste 2025. aasta eelarve täitmine, (tuhat eurot).

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Halduspoliitika programm	- 98 550	- 92 322	- 74 459
Riigihaldus	- 37 680	- 23 048	- 12 008
Riigi tugiteenused	- 48 380	- 53 162	- 48 126
Riiklik statistika	- 12 489	- 16 112	- 14 325

Tabelis 6 on programmi kulud kõigist rahastusallikatest, välja arvatud mitterahalised kulud ehk amortisatsioon.

Eelarve muutus. Halduspoliitika programmi 2025. aasta lõplik eelarve oli 92,3 mln eurot ehk 6,2 mln eurot esialgsest eelarvest väiksem. Piirmääraga eelarve suurenes 3,5 mln eurot peamiselt varasemast aastast üle kantud vahendite ja Vabariigi Valitsuse sihtotstarbelisest reservist laia riigikaitse kuludeks eraldatud vahendite arvelt. Tuludest sõltuvate kulude eelarve vähenes 9,7 mln eurot eelkõige CO₂ meetmete väiksema väljamakseprognosi tõttu.

Eelarve kasutamine. Programmi kulud olid kokku 74,5 mln eurot. Piirmääraga eelarvest kasutati 92 protsenti ehk 51,6 mln eurot, sellest kaeti programmitegevustesse panustavate asutuste tegevuskuludid, kuludid omandireformi tegevuste lõpuleviimiseks ning laiapindse riigikaitse tegevusteks. Tuludest sõltuvate kulude eelarvest kasutati 64 protsenti ehk 22,7 mln eurot. Tuludest sõltuvad kulud sisaldavad CO₂ osakute müügitulust ja moderniseerimisfondist rahastatud toetusmeetmete kuludid ning programmi tegevustesse panustavate asutuste tegevuskuludid koostööprojektide elluviimiseks ning toetusmeetmete rakendamiseks. Arvestuslike kulude eelarvest kasutati 66 protsenti ehk 0,13 mln eurot. Arvestusliku kuluna kajastub riigihalduse programmitegevuses reformimata maade maamaksukulu.

Jäägid ja ülekantud eelarve. Piirmääraga eelarvest jäi kasutamata 4,8 mln eurot. Piirmääraga eelarve jääkide üle kandmine 2026. aastasse on kinnitatud rahandusministri 12.05.2026 käskkirjaga nr 38, selgitused jääkide kujunemise ja kasutamise kohta on avalikustatud rahandusministeeriumi [kodulehel](#). Tuludest sõltuvatest kuludest jäi kasutamata 13,0 mln eurot, suurema osa tuludest sõltuvate kulude jäägist moodustasid CO₂ vahendid. Jääke kasutatakse tegevuste jätkamiseks 2026. aastal. Arvestuslikest kuludest jäi kasutamata 0,07 mln eurot.

LISA 2. Halduspoliitika programmi teenuste kirjeldus

Programm: Halduspoliitika		
Tegevus: Riigihaldus	Eesmärk	Kirjeldus
Riigihangetealaste vaidlustuste lahendamine	Kohtuvälised riigihangete vaidlused on lahendatud riigihangete seaduses sätestatud alustel ja korras.	Riigihangete vaidlustuskomisjon on kohtuväline vaidluste lahendamise organ, mis viib läbi riigihangete seaduses sätestatud vaidlustusmenetlust seaduses ettenähtud alustel ja korras. Vaidlustuskomisjoni põhiülesanne on vaidlustusmenetluse läbiviimine, sh vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbi vaatamine seaduses sätestatud korras.
Riigi kinnisvara poliitika ja selle elluviimise koordineerimine	Riigile põhitegevuseks vajalik kinnisvarakeskkond on tõhusalt korraldatud ja toetab teenuste pakkumist.	Riigivara sh riigi kinnisvara poliitika kujundamine ja selle rakendamise koordineerimine.
Riigivalitsemise valdkonna arendamine	Haldusorganisatsioon areneb vastavalt riigivalitsemise strateegilistele suundadele ja väärtustele.	Koordineeritakse haldusorganisatsiooni kujundamist vastavalt riigivalitsemise strateegilistele sihtidele ja põhimõtetele, edendatakse valitsemisalade üleselt tõhusust ja mõjusust suurendavaid arendusprotsesse, kujundatakse kesksed põhimõtted tugiteenuste juhtimiseks (sh tugiteenuste konsolideerimine) ja valitsussektori organisatsioonide arendamiseks ning kvaliteedijuhtimiseks.
Riigi osaluspoliitika kujundamine	Riigi osaluste valitsemise tõhus korraldus	Riigi osaluspoliitika kujundamine, riigi huvide kaitse riigi osalusega eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes juriidilistes isikutes.
Riigihangete poliitika kujundamine	Riigihanked toetavad valdkondlikke poliitikaid, on kulutõhusad, konkurentsi tagavad ja läbipaistvad.	Riigihangete alaste regulatsioonide väljatöötamine ja rakendamine.
Riigiabi poliitika ja regulatsiooni elluviimine	Riigiabi andmine on kooskõlas EL ja siseriiklike õigusaktidega	Riigiabi alaste regulatsioonide väljatöötamine ja rakendamine.
Riigi personalipoliitika kujundamine	Riigi töötajaskond on võimekas ning kohaneb ühiskonna muutuvate vajaduste ja võimalustega.	Riigi personalipoliitikat puudutavate õigusaktide ja juhendite väljatöötamine, analüüside koostamine, ettepanekute tegemine ja arendustegevuste elluviimine valdkonna paremaks toimimiseks.
Tegevus: Riigi tugiteenused	Eesmärk	Kirjeldus
Personali- ja palgaarvestus	Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse personali- ja palgaarvestuse teenusega, kliendibaas laieneb.	Klientasutuste struktuuride ja ametikohtade haldamine, asutuse töötajate ja muude isikute personaliandmete haldamine, personaliarvestus, palgaarvestus ning sellealane nõustamine.
Finantsarvestus	Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse finantsarvestuse teenusega, kliendibaas laieneb.	Klientasutuse ostu- ja müügidokumentide arvestus, maksete ja laekumiste korraldamine, saadud ja antud toetuste arvestus, varade arvestus, maksude

		arvestus ja deklareerimine, saldode inventeerimine, finantsaruandlus, juhendite ja sise-eeskirjade koostamine ning klientide nõustamine. Riigi raamatupidamise koondaruande koostamine ja riigieelarve limiitide õigsuse tagamine.
Riigihangete korraldamine	Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse riigihangete korraldamise teenusega, kliendibaas laieneb.	Klientasutustele vajalike riigihangete planeerimine, korraldamine (menetlusedokumentide ettevalmistamine, registritoimingute teostamine ja hankemenetluse läbiviimine) ja riigihangetega seonduv nõustamine.
Dokumendihaldus- ja arhiivindusteenus	Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse dokumendihaldus- ja arhiiviteenusega, kliendibaas laieneb.	Klientasutuste dokumendihalduse ja arhiivinduse korraldamine vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning toimemudelile, sh dokumendiringluse korraldamine, dokumendihaldussüsteemi sisuline haldamine (administreerimine), teenindatavate asutuste arhiivide haldamine; dokumendihaldussüsteemi arendusvajaduste väljaselgitamine ning esitamine arendajale; nõustamine; ametnike teenistuslehtede arhiivi pidamine.
Toetuste kasutamise korraldamine	Toetuste kasutamise korraldamine on ühetaoline, kliendisõbralik ja efektiivne.	Kokku lepitud rahastusallikate puhul korraldusasutuse/kontaktasutuse, sh sertifitseeriva asutuse ülesannete täitmine (sh kogu süsteemi loomine), toetuste ellurakendamisega seonduvate ülesannete täitmine (sh järelevalve).
IT äriteenused	Äripartneri teenuse eesmärkide toetamine.	Kliendi sisemise äriprotsessi toetamiseks loodud infotehnoloogiline lahendus.
Töökohateenuse allhange	Toetada kliente nende igapäevatöös, pakkudes kvaliteetseid IT lahendusi parima digiriigi kogemuse nimel.	Rahandusministeeriumi valitsemisala ning vastavalt kokkuleppele teistele riigi- ja omavalitsusasutustele ülesannete täitmiseks vajalike info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenuste arendamine ja haldamine toetamaks asutuste äriprotsesse ning strateegiliste eesmärkide saavutamist.
Ühishoone tugiteenused	Kinnisvara-, haldus-, õigus- ja asjaajamisteenus on osutatud vastavalt tugiteenuste kokkuleppele.	Ühishoone töökeskkonna haldamine, administraatori teenus, sõitude korraldamine, sõidukipargi haldus, dokumendi- ja arhiivihalduse, tõlketeenuse, keeleteenuse, perioodika ja raamatute tellimine on korraldatud ning ministeeriumide töötajad on õiguslikes küsimustes nõustatud.
Riigimajade korraldamine	Riigimajades on tagatud ametiasutuste toimimiseks vajalik töökeskkond, teenused ja vahendid (v.a. IT vahendid).	Rahandusministeeriumi esindamine ja infotöötaja ülesannete täitmine riigimajades.
Tegevus: Riiklik statistika	Eesmärk	Kirjeldus
Riikliku statistika tegemine	Kajastada ühiskonna olukorda ja muutusi ning anda ühiskonnale rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu seisukohalt olulist teavet.	Andmete kogumine, töötlemine, säilitamine, analüüs ja levitamine statistika tegemise eesmärgil riikliku statistika programmi raames.

Statistikaalaste tellimustööde tegemine	Statistikaameti põhitegevus keskendub statistikaprogrammis kokkulepitud töödele. Et arvestada iga tarbija soove, pakub Statistikaamet võimalust tellida detailsemat infot, kui on andmebaasis või statistikaväljaannetes.	Erinevate tellimustööde tegemine.
--	---	-----------------------------------

EELENÕU